

Sămănătorul

Revistă Literară Săptămînală

Supt îngrijirea d-lor :

D. ANGHEL, ST. O. IOSIF, M. SADOVEANU, G. SANDU-ALDEA, ION SCURTU
PENTRU PARTEA LITERARĂ.

G. M. MURGOCI
PENTRU PARTEA ȘTIINȚIFICĂ.

Sumarul :

- D. ANGHEL. — In port (poesie).
M. SADOVEANU. — Lupul (trad. din Maupassant).
NATALIA IOSIF. — Floare-ascunsă (poesie).
GEORGE G. ANTONESCU. — Optimism și pesimism în pedagogie (II).
ST. O. IOSIF. — Cercul (trad. din G. Keller).
P. DULFU. — Pribeagul (poesie).
D. MIHALACHE. — Ciobanul și fata de împărat (poveste).
I. BORCIA. — Ia aminte (trad. din Mörrike).
G. MURGOCI. — O călătorie prin stepa rusească.
Cronică.

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA :

B-dul ACADEMIEI No. 3. — Str. EDGAR QUINET No. 4.

BUCUREȘTI

EXEMPLARUL :

In țară . . . 20 bani
In străinătate 25 ,

ABONAMENTUL ANUAL :

In țară 10 lei
In străinătate . 12 ,

Cărți apărute în editura Institutului de „Minerva“ arte grafice

Bulevardul Academiei, 3. — Edgar Quinet, 4.

AUTORII CLASICI

	L. B.		L. B.
ALECSANDRI V. — Poesii . . .	1.50	EMINESCU M. — Poesii postume	1.50
— Teatru, vol. I	1.50	— Scrieri politice și literare	2.—
— Teatru, » II	1.50	— Literatură populară . . .	1.50
— Teatru, » III	1.50	FILIMON N. — Ciocoiți vechi și noi	1.50
— Prosă	1.50	ISPIRESCU P. — Legendele său și basmele Românilor	1.50
ALECSANDRESCU GR. — Versuri și prosă	1.25	NEGRUZZI C. — Prosă	1.50
BĂLCESCU N. — Istoria Românilor supt Mihai-Viteazul . . .	1.50	ODOBESCU AL. — Vol. I. Opere complete	1.50
BOLINTINEANU D. — Poesii . . .	1.50	PANN ANTON. — Opere complete	1.50
CREANGĂ I. — Opere complete.	1.50		
EMINESCU M. — Geniu pustiu . . .	2.—		

NB. — Toate aceste scrieri — exceptând „Poesii Postume“ și „Geniu Pustiu“, de Eminescu, — se găsesc în ediții de lux . . . à Lei 5.— vol.

AUTORII CONTIMPORANI

	L. B.		L. B.
ALDEA-SANDU C. — În urma plugului	1.50	HODOȘ CONSTANȚA. — Frumos.	1.50
— Drum și popas	1.25	IORGA N. — Cuvinte adevărate.	2.50
BÎRSAN Z. — Visuri de noroc . . .	2.—	— Drumuri și orașe din România	2.50
BELDICEANU N. N. — Chipuri de la mahala	1.50	— Sate și mănăstiri din România	2.50
BOUREANU EUG. — Povestiri din copilărie	1.50	— Pe drumuri depărtate . . .	1.50
COȘBUC G. — Valuri alinate, poesii traduse din Carmen Sylva . . .	1.50	— Neamul românesc în Bucovina	2.50
CHENDI IL. — Preludii	2.50	— Neamul românesc în Ardeal și țara ungurească, 2 volume à	2.50
— Foiletoane	2.50	— Gînduri și sfaturi ale unui om ca oricare altul . . .	1.50
— Fragmente	2.50	— Ștefan-cel-Mare și Mihai-Viteazul	—50
CUNȚAN MARIA. — Poesii.	1.25	— Istoria Românilor în chipuri și icoane	2.50
DELATISMANA CORN. IOANA. — 100 basme pentru copii	2.50	IOSIF ST. O. — Din zile mari . . .	2.—
EMILGAR-GĂRLEANU. — Bătrînii	1.50	— Credințe	1.50
FLAMMARION C. — Tainele cerului (tr. d. H. G. Lecca)	1.50	LECCA G. H. — Poesii	1.50
GENLIS D-NA (de). — Povestiri morale pentru tinerime	1.50	LIVESCU FLOREA MARIN. — Nu se cuvine!	1.50
GORUN ION. — Taina a șasea . . .	1.50	MANOLACHE-HOLDA I. — Fete . . .	1.50
GRIGOROVITZA EM. — Chipuri și graiuri din Bucovina.	2.50		

SĂMĂNĂTORUL

REVISTĂ LITERARĂ SĂPTĂMINALĂ

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA :
B-dul Academiei, 5,
Strada Edgar Quinet, No. 4.
BUCUREȘTI

ABONAMENTUL ANUAL
În țară 10 lei
În străinătate 12 »

IN PORT

E cald, și vîntul bate acuma de la sud.
De pretutindenî glasuri grăbite se aud,
Cum urcă și se chiamă, pe cheiul alb de soare;
În scăpărări de geamuri, și-alături lucitoare,
Duc trenurile-aiurea prisosul țării noastre...
În zare ceru'i una cu apele albastre,
Jar portul tot e galben de aurul luminii,
Două clipite nu vezi pe cer aceleași linii;
Pornește-un vas acuma mișcîndu-și tricolorul,
Și-abia de-și întregește priveliștea decorul,
Și 'ncepe o batistă un semn de cale bună,
Un steag turcesc înscrie pe cer o semilună
Și peste tot mișcarea cobolzilor pe schele;
Se 'nnalță mîni trudite spre cer, cu sarcini grele,
Grăbesc pe punți, și 'n urma acestor fețe pale,
Un lung miros de smoală, de flori, de portocale,
De țări de mult văzute ca 'n vis odinioară,
Se 'mprăștie 'n tot portul și stau pîn' în de seară
Cînd farul își aprinde lumina supt pleoape,
Și pare 'n întuneric un Crist umblînd pe ape...

D. ANGHEL.

LUPUL *)

DE GUY DE MANPASSANT.

Iată ce ne-a povestit bătrînul marchiz d'Arville după prînzul sfîntului Humbert, la baronul des Ravels.

Peste zi gonisem un cerb, și, dintre oaspeți, singur marchizul nu luase parte la goană. El niciodată nu vîna.

Tot timpul cît a ținut masa, nu se vorbisese de cît de măceluri de animale. Chiar femeile ascultau povestirile sîngeroase și adese de ne-crezut, și vorbitorii închipuiau atacurile și luptele oamenilor împotriva fiarelor, ridicau brațele, povesteau cu voce tunătoare.

Domnul d'Arville vorbea bine, cu oare care poezie puțin cam sfărăitoare, dar plină de efect. Trebuie să fi spus des istoria aceasta, căci o rostea curgător și nu sta de loc la îndoială asupra cuvintelor alese cu îngrijire, pentru imagini.

Domnilor, eu n'am vînat niciodată, n'a vînat nici tatăl meu, nici bunicul, nici răzbunicul. Dar răzbunicul a fost feciorul unui om care a vînat mai mult de cît dumneavoastră toți.

A murit în 1764, și-o să vă spun cum.

Il chema Ioan, era însurat, era tatăl copilului care mi-a fost mie răzbunic, și locuia la un loc cu fratele lui mezin Francisc d'Arville în castelul nostru din Lorena, în mijlocul pădurii.

Francisc d'Arville rămase flăcău din dragostea pentru vînătoare.

Amîndoi vînau tot anul, de la început pînă la sfîrșit fără odihnă, fără oprire, fără să se ostenească. Nu iubeau de cît vînatul, nu înțelegeau altceva, nu vorbeau decît de vînat, nu trăiau decît pentru vînat.

Li se înrădăcinase în suflet această patimă grozavă, neînduplecată, îi ardea, le cucerise toată ființa, nelăsînd loc pentru nimic altceva.

Dăduseră poruncă să nu fie turburați din vînătoarea lor niciodată, pentru ori ce ar fi fost. Răzbunicul meu s'a născut pe cînd tatăl lui gonea o vulpe, și Ioan d'Arville, fără să-și întrerupă goana, a început a înjura: «Ei al dracului! ar fi putut s'a aștepte pungașul pînă ce-oii sfîrși cu vulpea!»

Francisc, frate-său, era și mai înfocat. Cum se făcea ziuă se ducea să vadă cîinii, după aceia caii, împușca apoi paseri prin prejurul castelului pînă în clipa cînd pornea să gonească vre-o fiară sălbatică.

Amîndoi erau, pare-se, peste măsură de mari, ciolănoși, păroși, înfocați și puternici. Mezinul era însă mai nalt de cît fratele cel mare,

*) Din volumul de traduceri din Maupassant ce apare în editura «Minervei»

ș'avea un glas așa de grozav încît — după o legendă de care era mîndru — toate frunzele pădurii tremurau cînd răcnea el.

Și trebuie să fi fost un spectacol măreț, să vezi pe acești doi uriași, cînd porneau la vînat, încălecîndu-și caii mari.

Acum, pe la mijlocul ernei anului 1873, veniră niște geruri cumplite și lupii se sălbăticiră cu totul. Se dădea la sătenii întîrziați, rătăceau ncaptea prin prejurul caselor, urlau de la sfințitul la răsăritul soarelui; și spîrcuia vitele.

Un zvon începu din gură în gură. Se vorbea de un lup colosal, cu blana cenușie, aproape alb, care mîncase doi copii, rupsese brațul unei femei, ucisese toți cîinii din sate și care pătrundea fără frică prin bătătură, venea la praguri și mirosea pe supt uș. Toți oamenii ziceau că au simțit suflarea lui, care învăluia flacăra luminărilor. Și în curînd groaza prinse a alerga prin tot ținutul: de cum cădea seara, nimeni nu mai îndrăznea să mai iasă afară. Intunerecul părea bintuit de înfățișarea sălbătăciunei aceștia.

Cei doi frați hotărîră să caute fiara și s'o ucidă, și poftiră la vînatore mari pe toți nobilii din împrejurimi.

Zadarnic a fost. Aū bătut pădurile, aū răscolit desișurile, degeaba, nu-l întîlneau niciodată. Ucideau lupi, dar pe acesta să-l ucidă nu era chip. Și în fiecare noapte, după hăitaș, fiara cașicum ar fi vrut să-și răzbune, năvălea asupra unui drumeț, ori sfîșia vre-o vită, totdeauna nu departe de locul unde fusesă căutată.

Intr'o noapte, în sfîrșit, pătrunse în cotețul de porci al castelului d'Arville și mîncă doi dintre cei mai frumoși godaci.

Cei doi frați se înflăcărară de minie, considerînd atacul acesta ca o înfruntare a monstrului, ca o înjurie directă, ca o sfidare. Iși luară copoii cei mai buni, obișnuiți să urmărească fiarele cele mai de temut, și porniră la vînat cu sufletul plin de minie grozavă.

Din zori de ziuă și pînă la ceasul cînd soarele împurpurat cohora după arbori goi, bătură amîndoi bungeturile fără să găsească ceva. Amîndoi, în sfîrșit, furioși și supărați se întorceau în pasul cailor, pe o cărare mărginită de tufișuri și se miraū că priceperea lor a fost înșelată de lup, cuprinși dintr'odată de un fel de teamă misterioasă.

Cel mai mare zise:

«Fiara aceasta e ceva neobișnuit. Ai zice că gîndește ca un om».

Mezinul răspuse:

«Ar trebui poate să punem pe vărul nostru episcopul să binecuvinteze un glonte, ori să punem pe-un popă să citească după cum trebuie».

Apoi tăcură.

Ioan vorbi iar:

«Uite cât e de roș soarele... În noaptea asta are să facă iar vre-o nenorocire lupul».

Dar nu-și isprăvisе vorba și calul lui sări în două picioare; cel al lui Francisc începu a zvirli. Un tufiș mare, acoperit de frunze moarte, se deschise înaintea-le, și o fiară uriașă, cenușie peste tot, izbucni și o luă la fugă prin pădure.

Amîndoi scoaseră un fel de mormăit de bucurie, și, plecîndu-se pe coamele cailor lor grei, îi azvirliară parcă înaintea, cu o împingere a întregului lor corp, repezîndu-î într'o fugă așa de mare, ațîțîndu-î, cu răcnetele, cu brațul și cu pîntenii, în cît amîndoi cavalerii puternici păreau că duc între coapse animalele greoaе, păreau că le duc cașicum ar fi zburat.

Astfel îi duceau în fugă caii, cu pîntecеle de pămînt, spărgînd desisurile, tăind rîpile, cățărîndu-se pe coline, coborînd vîgăunile, pe cînd ei sunau cît ce puteau din cornuri, ca să audă oamenii lor și cîinii.

Și iată că dintr'o dată, în această goană nebună, străbunul meu se izbi cu fruntea de o cracă uriașă; cu capul despicat, mort, căzu la pămînt, pe cînd calul, îngrozit, se zvirlea, dispărea în umbra care învăluia pădurea.

Mezinul se opri scurt, sări din șea, cuprinse în brațe pe frate-său, și văzu că creeriі curgeau la un loc cu singele din rană. Se așeză atunci alături, puse pe genunchii săi capul zdrobit și crunt, și rămase în așteptare, privind fața neclintită a mortului. Puțin cîte puțin frica îl cucerea, o frică ciudată pe care n'o simțise încă, frica de umbră, frica de pădurea deșartă, și frică, de asemeni, de lupul fantastic care-і ucisese fratele pentru ca să se răsbune.

Întunericul creștea; în gerul ascuțit copacii plesneau. Francisc se sculă, cu un fior, neputincios să mai stea acolo mult, simțîndu-se aproape sfîrșit.

Nimic nu se mai auzea, nici lătratul cînilor, nici sunetul cornurilor, totul amuțise în zărilor nevăzute, și tăcerea posomorită a serii înghețate avea ceva straniu și grozav.

El cuprinse în mîinile lui de uriaș trupul mare al lui Ioan, îl ridică și-l culcă pe șea, ca să-l ducă la castel; apoi porni domol, cu mintea turbure, ca și cum ar fi fost beat, urmărit de imagini uimitoare, înfiorătoare.

Și deodată, pe cărarea învăluită de întuneric o umbră mare trecu. Era fiara. O înfiorare de groază cutremură pe vînător; ceva rece ca o picătură de apă îi lunecă în lungul șalelor, și, ca un călugăr cerțat de diavol, își făcu o cruce mare, nebunit de întoarcerea aceasta

bruscă a grozavului rătăcitor. Dar privirile i se aplecară asupra corpului nemișcat, culcat dinnainte-î, și, dintr'odată, trecînd într'un fulger de la teamă la minie, fu zguduît de o furie zmintită.

Dădu pîntenî calului și se azvîrli pe urma lupului.

Il urmărea prin desișuri, prin rîpi, prin păduri, trecea prin locuri pe care nu le mai cunoștea, cu ochii țintă asupra petei albe care fugea prin noaptea coborîtă pe pămînt.

Și calul lui părea înviorat de o putere, de o înfocare necunoscută. Gonea cu gîtul întins, drept înnainte, izbind de copaci, de stînci, capul și picioarele mortului aruncat de-a curmezișul șelei. Mărăcinile smulgeau părul; fruntea, bătînd trunchiuri uriașe, le stropea cu sînge; pîntenii rupeau fișii de scoarță.

Și dintr'odată animalul și călărețul eșiră din pădure și se năpustiră într'o vâlcea, tocmai cînd luna răsărea deasupra munților. Vâlceaua era pietroasă, închisă de stînci uriașe, fără nici-o eșire, și lupul, înfundat, se întoarse.

Francisc atuncî dădu drumul unui urlet de bucurie, pe care ecourile îl repetară ca pe o rostogolire de tunet, și sări de pe cal cu junghierul în mînă.

Fiara zbîrlită, cu spinarea încordată, îl aștepta; ochii îi luceau ca două stele. Dar înnainte de luptă, cumplitul vînător, înșfăcînd pe frate-său, îl așeză pe o stîncă, și, sprijinîndu-i cu bolovanî capul care nu mai era de cît o pată de sînge, îi strigă la ureche, cași cum ar fi vorbit unui sîrd:

«Privește, Ioane, privește coala!»

Apoi se zvîrli asupra monstrului. Se simțea tare, în stare să rostogolească un munte, să sfarme pietre în pumni. Fiara încercă să-l încolțească, să-l sfîșie la pîntice; dar el o cuprinsese de gît, fără să se slujească chiar de armă, și o sugruma încet, ascultînd cum i se opreau răsufările gîtlejului și bătăile inimei. Și rîdea cu o bucurie nebună, strîngînd din ce în ce mai tare pumni uriași încheștați, strîgînd într'un delir de bucurie: «Privește, Ioane, privește!» Apoi împotrivirea conteni; corpul lupului se muie. Era mort.

Atuncî Francisc, ridicîndu-l în brațe, îl aduse și îl aruncă la picioarele fratelui mai mare, rostind iar, cu glas înduioșat: «Uite, uite, dragă Ioane, — iată-l!»

Apoi puse amîndouă cadavrele în șea, unul peste altul, și porni la drum.

Intră în castel rîzînd și plîngînd, ca Gargantua la nașterea lui Pantagruel, slobozînd răcnete de triumf și jucînd de bucurie cînd po-

vestea moartea animalului, și gemînd, zmulgîndu-și barba cînd spunea sfîrșitul fratelui său.

Și dese ori, mai tîrziu, cînd vorbea iar de ziua aceasta, rostea cu lacrămile în ochi: «Bietul Ioan, de ar fi putut să mă vadă cînd zugrumam pe cellalt, ar fi murit mulțămît, sînt sigur!»

Văduva strămoșului meu însuflă copilului ei groaza de vînat, care s'a moștenit din tată'n fiu, pînă la mine.

Marchizul d'Arville tăcu. Cineva întrebă:

«Istoria asta e o legendă, nu-î așa?»

Iar povestitorul răspunse:

«Vă jur că e adevărată dela început pînă la sfîrșit....»

Atunci o femeie rosti c'un glas subțire și moale:

«Oricum, e frumos să ai așa pasiuni...»

Trad. de MIHAIL SADOVEANU.

FLOARE-ASCUNSA

*De anî grădina 'n părăsire
O năpădiră pe 'ntrecute
Pelini cu frunza lor subțire,
Urzici, și zveltele cucute.*

*Sălbatecă, te înfloară...
Un trandafir nu mă schintee,
Nu-î nici un strat de-odinioară
Și nici o urmă de alee!*

*O, nu pleca așa îndată
O clipă doar o iea în seamă...
Nu vezi cum mică, furișată
Din toate părțile te chiamă?*

*E-o floare-ascunsă fără nume
Ce 'n mii de fețe se arată
Cu greu făcîndu-și loc în lume
Prin buruiiana 'nvorburată...*

*Ca un copil îți rîde, blînda
Și îți răsare la picioare,
Iar de-o culegi, e-așa plăpîndă,
Că doar privind-o și ea moare!...*

NATALIA IOSIF.

OPTIMISM ȘI PESIMISM ÎN PEDAGOGIE

II.

O chestiune de altă natură, dar care își are locul într'un studiu ce tratează despre optimism și pesimism în pedagogie, e cea următoare: Concepția ce tinerii trebuie să dobândească despre lume și viață, e bine să fie optimistă sau pesimistă?

Sigur că punînd această chestiune nu presupunem că elevul ar dobîndi din școală un *sistem* filosofic, care să determine în urmă, în mod clar, atitudinea lui față de fenomenele naturale, morale, și sociale; nu poate fi vorba de o influențare specială asupra elevului în acest sens, ci numai de acele idei și sentimente privitoare la lume și viață, pe care educatorul le strecoară, le presară, am putea zice, în lecțiunile sale și cari adese ori aū o mare influență asupra spiritului elevului, deasemeni și de influența ce exercită asupra tinerilor lectura particulară.

Influența educatorului în această privință poate fi intenționată sau neintenționată. În cazul cînd e intenționată, ea poate fi expresia propriilor convingeri ale educatorului sau opusă lor, dacă acesta socotește că concepția lui n'ar avea o acțiune favorabilă scopului educativ ce și-a propus. Influențarea neintenționată naturală că nu poate izvorî decît din convingerile personale ale educatorului, cari se reflectează în mod aproape inconștient asupra activității lui educative. Rezultatul și într'un caz și în cellalt, este predispoziția elevului pentru un anume mod de a fi impresionat de lume și viață, de ceea ce se petrece în jurul lui și în propriul lui suflet, de soarta altora și a lui proprie.

Ș-acum să revenim la chestiune: este bine să provocăm în spiritul elevului o concepție optimistă sau una pesimistă, să-l facem a considera lumea ca pe un răi sau ca pe un iad, viața ca o plăcere sau ca un chin?

Marea majoritate a pedagogilor sînt pentru concepția optimistă, care ar provoca dor de viață, încredere în forțele proprii, entusiasm, adecă o stare sufletească plăcută și în acelaș timp favorabilă unei activități rodnice. Un om convins de suveranitatea binelui în lume și viață va crede că nu depinde decît de capacitatea și voința sa a realiza un scop folositor lui și semenilor lui, pentru a-și face posibilă o viață utilă, fericită și demnă. — Descoperiți cît mai mult părțile bune ale vieții și acoperiți cît mai mult pe cele rele, ar zice un pedagog partizan al optimismului, iar acolo unde e prea evident pentru a putea fi ascuns, prezentați-l ca pe un corelativ al binelui, ca pe un

bine relativ. Un om pătruns de influența teoriei optimiste ar păși pragul vieții sociale cu inima voioasă și cu sufletul plin de speranță în viitor.

Așa este, ar zice un pesimist, spre ex. *Schopenhauer*¹⁾, dar tocmai pentru că este așa, e rău; *tocmai* pentru că optimistul vede totul în bine, el este rău pregătit pentru o viață mizerabilă, al cărei element pozitiv esențial e *suferința*, plăcerea nefiind de cît încetarea durerii. A-l încînta pe om cu idealuri și speranțe irealizabile, a-î prezinta lumea și viața supt o formă cu totul opusă realității, înseamnă a-î dubla *suferința*, *răpindu-i* forța de rezistență, în loc de a i-o procura.

Trecerea de la o temperatură foarte caldă la una foarte rece ne produce o durere mult mai mare, de cît trecerea de la o temperatura medie la una rece. «Pentru omul practic, zice *Schopenhauer*, cel mai necesar studiu este căpătarea unei cunoștinți *exacte* și temeinice despre cele ce se petrec în lume».

Să nu hrănim decî spiritul elevilor cu iluzii asupra valorii vieții, ci să-î prezentăm lumea așa cum este, pregătindu-l ast-fel pentru neplăcerile viitoare, făcîndu-l forte a rezista loviturilor soartei.

Natural că nu vom putea face pe elev să cunoască viața în mod clar, căci numai prin experiența proprie, decî la finele educației, se poate aprecia valoarea reală a vieții; vom putea însă să-î pregătim spiritul în acea direcție, să-l îndrumăm, sau mai bine zis *să-l prevenim*. O atare sarcină, în sine destul de grea, ne-o face mai dificilă *lectura particulară* a elevului; aceasta de multe ori denaturează cu totul realitatea. Foarte periculos în această privință este, după *Schopenhauer*, *romanul*, care ne expune stări de lucruri și raporturi între oameni, așa cum nu le putem găsi în realitate. Spiritul ușor încrezător al tinerilor e impresionat și apoi pătruns de asemenea iluzii plăcute care amenință a deveni cu timpul dorinți arzătoare și speranțe în viitor. Dacă tînărul, înainte de a fi fost influențat de o atare lectură, rătăcia în neștiință, în urma influențării el se va găsi mai rău, căci va fi condus de lumină false; «în locul unei simple nepriceperi negative, apare o întregă țesătură de false prejudecăți ca eroare pozitivă, care în urmă rătăcește însăși școala experienței și face ca învățăturile acesteia să apară într'o lumină falsă».

Rezultatul lecturii particulare este decî în multe cazuri crearea unei concepții false despre viață și provocarea unor speranțe, care nu vor putea fi nici-odată realizate. Sint totuși romane, cărora chiar *Schopenhauer* nu le atribue acest efect dezastruos, ci tocmai un efect

1). *Schopenhauer* și-a exprimat părerile sale asupra educației într'un mic studiu intitulat: «Über Erziehung».

contrariu. Printre acestea ne citează: «Gil Blas» al lui Lesage, o parte din romanele lui Walter Scott și Don Quijote.

Iată cele două teorii opuse, ș-acum ne întrebăm care e mai admisibilă. Nici una, nici cealaltă *în totul*, și amîndouă *în parte*.

Dacă vom tinde a face din elevii noștri niște optimiști absoluți, le vom provoca o existență neplăcută și mai ales acelora dintre ei, cari posedă o personalitate distinsă și un caracter ferm. Dacă tot ce cred ei va fi desmințit de realitate, toate idealurile lor vor fi atacate, respinse și ironizate, și toate speranțele lor distruse cu brutalitate, sigur că decepția amară va cuprinde inima lor și scepticismul rece le va chinui spiritul. Și cu cît mai superioară va fi personalitatea, cu atît va fi mai sensibilă la loviturile brutale ale soartei și decî cu atît mai greu le va putea suporta. Naturile inferioare se vor adapta mai repede mizeriilor vieței, renunțînd la orice ideal. Cei d'întîi vor rămînea învinși, cei din urmă vor fi poate înghițiți de curentul rău.

Dacă, din contra, vom tinde a forma o generație de pesimiști, rezultatul va fi deasemeni nefavorabil pentru individ și societate. Concepția pesimistă despre lume și viață răpește orice entusiasm și ideal și produce în sufletul nostru o stare de resemnare, de indiferență, de inactivitate. Un om care nu speră nimic și n-are niciun ideal, duce o viață monotonă, mai mult saū ~~mai puțin~~ lipsită de emoții sufletești, căci impresiile plăcute le primește cu neîncredere, pe cele neplăcute cu resemnare; plăcerea e pentru el o iluzie, durerea e ceva necesar, invincibil. Ce activitate ar putea desfășura un asemenea individ? Dacă facem abstracție de activitatea științifică, putem răspunde: activitatea necesară pentru a-și face posibilă satisfacerea suficientă a cerințelor materiale, pentru a-și procura o viață materială cît mai comodă. Dar pentru binele social, iarăși făcînd abstracție de activitatea științifică pe care nu o pot exercita toți, ce ar putea face individul pesimist? Foarte puțin, căci dacă nu vede posibilitatea unui progres spre bine, nu speră în realizarea, cel puțin relativă, a unui ideal optimist și nu are entusiasmul necesar ca să lupte pe cît îi permit forțele, la apropierea idealului, — el va sta rezervat, privind cu neîncredere sforțările altora, saū va lua parte la mișcarea socială numai pentru a face o încercare, nu din convingere ș-atunci roadele activității lui vor fi foarte reduse.

Prin urmare nici optimismul, nici pesimismul nu pot fi admise în totul; în cazul însă, cînd am renunța la căutarea unei a treia soluții, eū cred că pesimismul ar fi de preferat optimismului. În fața durerei e de preferat resemnarea, speranței, iar prezentul are pentru om mai multă importanță decît un viitor îndepărtat, pe care poate nici nu-l

va atinge viața sa. Mai bine să fim capabili a suporta loviturile soartei și lipsiți de entuziasm și ideal, decît cu entuziasm și speranțe mari, dar incapabili a rezista mizeriilor vieții.

Dacă însă vom lua dintr'o parte și din cealaltă elementele utile educației și le vom contopi, rezultatul va fi mult mai admisibil. Am văzut că pesimismul prepară pe om pentru mizeriile vieții, îi dă forță pentru a rezista loviturilor soartei, iar optimismul îi dă speranțe în viitor, îl face entusiast și activ. Or, toate aceste elemente sînt necesare omului pentru a putea fi mulțumit în sine și util societății. Așa dar, educația va trebui să le utilizeze pe toate pentru a prepara pe tineri la viața socială.

Dar cum se pot oare armoniza elemente pesimiste cu elemente optimiste, pentru a forma un *tot* armonic? Sigur că privitor la aceeași stare de lucruri și în același timp, nu putem fi și optimiști și pesimiști, nu putem crede și binele absolut și răul absolut despre acelaș lucru, în acelaș timp. Putem însă considera o stare de lucruri, care pentru moment e rea, ca avînd în sine posibilitatea de a se ameliora și putem considera aceeași stare de lucruri ca avînd părți bune și părți rele, ca fiind deci *relativ bună*, sau *relativ rea*, după cum predomină elementul bun sau cel rău.

Din acest punct de vedere ne putem forma o concepție despre viață și lume, care să nu fie nici absolut pesimistă, nici absolut optimistă, sau și una și alta *relativ*. O atare concepție ne permite să considerăm starea actuală ca relativ rea, dîndu-ne în acelaș timp speranța unei ameliorări viitoare, la a cărei realizare am fi chemați să contribuim fiecare, conform capacității și culturai sale. Inarmați cu o astfel de dispoziție sufletească, tinerii ar păși pragul vieții sociale îndurători și rezistenți față de prezent, încrezători și entuziaști față de viitor, activi în prezent și idealiști cu privire la viitor.

GEORGE G. ANTONESCU.

GURCUBEUL

DUPĂ GOTTFRIED KELLER —

Cădea 'n apus o ploaie lină
 În care soarele bătea:
 Drumejul pe cărarea 'ngustă
 Cu suflet obidit, trecea...

Vedea cum stropii în cădere
 Sclipesc prin raze aurii;
 Recî îi simțea picînd pe frunte-î
 Și 'nfioraț, duios șopti :

Știu că d'asupra frunții mele
 Plutește-acum un curcubeu,
 Senina depărtare'l vede
 Jucînd măreț pe drumul meu.

Jar cei ce merg de mine-aproape
 Și mă cunosc ca nimeni alt,
 Nu pot vedea ce plin de pace
 Mă luminează din înalt.

Așa, cînd alte zile poate
 În cea de azi s'or fi răsfrînt,
 Pe numele meu șters, departe,
 Luci-va curcubeul sfînt.

trad. de St. O. IOSIF.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

PRIBEAGUL

*Prin străini — ca 'ntr'o 'nchisoare —
 Ochii-mi rar zărit-aî soare.
 Seara adormiam plîngînd,
 Mă treziam în zori oftînd :*
 *Raiu de sfinte bucurii,
 Cuibul meu, cuibul meu,
 Pentru ce te părăsii?
 Cuibul meu, cuibuțul meu !..*

*Astăzi, ride 'n juru-mi valea, —
 Căci spre-aî mei mă duce calea.
 O dumbravă mai străbat,
 Iată-mă-s la noi în sat.
 Nu aî străzi, palate mari,
 Satul meu, satul meu,
 Totuși — ce frumos îmi parî,
 Satul meu, sātuțul meu !..*

Printre case vechi, știute,
 Naintez cu pasul iute.
 Înc'un dîmb, și ajung cu drag;
 Iată-mă-s la noi în prag.
 Joasă, mohorîtă ești.
 Casa mea, casa mea,
 Totuși — cît mă 'nveselești,
 Casa mea, căsuța mea!..

Trec și pragul... Frații 'n casă
 Roată stau pe lîngă masă.
 Cînd mă văd, sar veseli, vin...
 Eū de gîtul lor m'anin:

Stați la pieptu-mi să vă string,
 Frații mei, frații mei, —
 Și de fericit — să plîng,
 Frați dulci, frățiorii mei!..

...Drumu' — cine-ô vrea, d'azi — bată-l!
 Eū, să mă ferească Tatăl.
 În acest drag cuibușor
 Să trăesc vroii și să mor.

Colț de raiu dumnezeesc,
 Satul meu, satul meu, —
 Pace 'n tine doar găsesc,
 Satul meu, sātuțul meu!..

P. DULFU.

CIOBANUL ȘI FATA DE ÎMPARAT

— POVESTE —

A fost odată un împărat, care avea o fată frumoasă ca o zi senină de primăvară. Sta soarele 'n loc și nu se mai sătura privind așa mîndrețe de fecioară cu trupul înalt și mlădios ca o trestie, și cu fața albă ca lebăda.

Și de ce creștea, tot măi frumoasă se făcea.

Venindu-î vremea de măritat, într'o zi ea zise mă-sii — pe semne că de tat-său îi era rușine.

— Mamă, ce e de făcut? D'acu 'ncolo eu sunt fată mare, și... dec... trebuie să puneți la cale și cu rînduiala mea.

— Bine, fata maichii, ți-om găsi și ție un bărbat pe plac. Atît numai:

nu te prea zori cu măritişul, că 'i tot fi şi măritată, de 'i-o veni acru ca de mere pădureţe. Nu ştii ce zice cîntecul?

«Mă pripii la măritat
«Ca floarea la scuturat!

Seara, împărăteasa se dete în pomeneală şi zise aparte împăratului:

— Da' bine, bărbate, tu nu te-ai gîndit pînă acum, că fie-ta e fată de măritat! Ce gînd ai cu ea? Trebuie să-î găsim şi ei un băiat mai frumos şi mai de neam.

— Aoleo, d'aia te vaiţi tu? Lac să fie, că broaşte-s berechet!

A doua zi, şi dete sfoară în ţară că-şi mărită fata şi că, să se strîngă la palat toţi feciorii de crai şi de împăraţi.

Şi unde mi-ţi începură, nene, a curge roiū, de se umplu bătătura împăratului tot de feţi-frumoşi, gătiţi şi spilcuiţi, de jurai că sunt scoşi din cutie. Se puseră toţi la rînd şi aşteptău porunca.

Iată că soseşte şi împăratul cu fata gătită ca de nuntă. Toţi înmărmuriră de ce le văzură ochii. Nicî Ruja Rujalina, zîna florilor, n'o întrecea în frumuseţe.

Ea făcu ochii roată şi dete cu ei un tîrcol peste toţi tinerii.

— Ei, fata mea, care-ţi place 'ie mai bine dintre toţi? Pe care 'i-l alegi?

— De, tată, ce să zic? Toţi sînt frumoşi; n'ai ce alege, n'ai ce culege. Nicî unul nu-i de lepădat.

— Bine; atunci uite ce: ia mǎru'-asta de aur şi aruncă-l în sus; şi cine l-o prinde, ăla să fie ursitul tău. — Aşa făcu.

Da, uitasem să vă spun: printre aceşti feciori de împăraţi, se brodiser şi un nădiran de cioban, tot neînsurat, dar un nebîrgeac d'aia de nu ştie ce 'i-e calea pe vale, şi urit... de 'i-era frică, să însărezî cu el în casă.

Innemērise şi el taman atunci la împărăţie; şi cînd i-a văzut grămadă, a crezut că e vr'o pomană; şi s'a agăţat şi el acolo mai nebăgător de seamă la coada şirului. — Şi — întîmplarea naibeî: taman el prinse mărul. Biata fată! Odată puse glamnică la inimă şi începu să-şi jumule pǎrul, şi să se bociască de 'i se topia inima de atîta jale!

— Doamne, rea rînduală avui pe lume! Ce-am păcătuit, Doamne, de m'ai pedepsit aşa de amar? Par'că aşî fi omorît oameni la drumu-ăl mare; eu care sunt mai blindă ca un mieluşel şi la inimă mai curată ca mirul!

Uite, tată, făcuî cum mi-ai zis d-ta şi mă pricopsii.. nap!

— Tacî din gură, odorul taichii. Ce o să-î faci? Aşa a vrut Cel de sus, şi pace. Ala 'i-o fi rînduit 'ie. Dar nu te speria. Las'că-i facem

noi de petrecanie. O să-l pun la fel de fel de munci și încercări, peste puterile lui, și ne spălăm noi pe mâini de el, iute-iute.

Apoi dete o masă mare de cinsti și omeni pe feciorii de prinți, cari cu buzele umflate își luară rămas bun și plecară, care de pe unde venise.

— Eî, băete, o să-ți dau fata; dar stai, nu te prea pripri, că nu e așa lesne cum crezi tu: «pune viță și bea vin»! Stai întâi să-ți încerc puterea și să văd: ești de nasul fetii? oiî ai făcut și tu ca ala: «dă, Doamne, ce n'am gândit, să mă mir ce m'agăsit!» Fata ți-o dau cu rămășag.

(Va urma)

D. MIHALACHE.

IA AMINTE

(DUPĂ E. MÖRIKE)

Un brad stă undeva,
Știu eu? în codru,
Un trandafir frumos
În vre-o grădină,
Eî poate sînt aleși,
Tu ia aminte,
Pe groapa ta să crească,
S'o umbrească.

Doi negri călușei

Pasc în livadă.
Aleargă spre oraș,
Sărind zburdălnici.
Înspre mormint, la pas,
Ei te vor duce;
Și poate pîn' atunci
Nici n'or să cadă
Potcoavele
Ce strălucesc la soare!

I. BORCIA

O CĂLĂTORIE PRIN STEPA RUSEASCA

3. HARLI.

Prof. Nabokih și-a luat asupra-și sarcina de a ne pregăti excursia într'o parte interesantă a stepei, așa ca să nu întîmpinăm nici o greutate, să nu dăm de vre-o neplăcere și să nu pierdem nici timp degeaba. Față de un asemenea om puteam să avem toată încrederea. D-sa a studiat stepa în diferite părți ale ei: și în partea de N. pe la Samara și Saratov; și în Caucazia pe râul Kura ori Kuban; și în Tauria între Pericop și Nipru: și în Guv. Chersonului etc., iar acum în urmă a luat în cercetare Basarabia cu Bugeacul ei cu tot, de la Mare pînă la Hotin.

Cînd te ocupi cu chestiuni de agrogeologie și de hidrologie în stepă, e interesant și chiar necesar să le studiezi în diferite puncte ale ei. Căci întinsa stepă a Rusiei nu e așa de uniformă și monotonă după cum o descriu literații și nici nu e lipsită de probleme geofizice, după cum și-ar închipi cine-va, gîndindu-se la lipsa de relief orografic. Și afară de aceasta stepa nu este totdeauna lipsită de relief și variație orografică. Numai la noi, pe Bărăgan, în regiunea de Sud a Chersonului, în Taurida și în Stepa Cerkezilor din jurul Mării Caspice, stepa se prezintă ca o câmpie aproape orizontală, neîntreruptă pe sute de kilometri nici de dealuri, nici de văi, avînd numai slabe ondulații ce nu se ridică mai sus de linia ochilor. În partea de Nord a Stepei, prin ținutul Niprului, al Donului, ca și prin partea de Nord a Basarabiei, stepa e deluroasă, ajungînd altitudinî de 400—500m., și avînd văi scobite 200—300 m. în podișul caracteristic al Rusiei Meridionale, după cum a săpat și Prutul și Nistrul albia lor podișul stepei moldovene.

Căci să se știe că «stepă» nu e sinonim cu «șes», sau cu «cîmp întins»; stepa nu e o formă de teren, ci o formă de vegetație; ea nu e o consecință a trecutului geologic al unei regiuni, ci o consecință a climei unei regiuni și în special a precipitațiunilor atmosferice (ploae, zăpadă, umiditate atmosferică etc.).

Într'o regiune cu climă continentală, unde precipitațiunile atmosferice nu trec într'un an de 450 mm., unde ploile cad numai în anumite timpuri ale anului, unde cerul rămîne toată vara senin și atmosfera uscată, iar razele soarelui usucă pămîntul pînă la mare adîncime; într'o regiune unde solul și subsolul nu e tocmai afinat, unde apa e adîncă la 20—30 m. supt fața solului, unde nu sînt spălate sărurile, ce se formează în sol prin alterațiunea mineralelor și a resturilor vegetației, ce se concentrează în anumite orizonturi ale solului său subsolului... în aceste regiuni nu se poate prinde o vegetație lemnoasă, persistentă mai mulți ani sau secolî, nu se prinde pădure, căci arborii au nevoie continuă de substanțe nutritive, ce sînt transportate în copac prin apă; și dacă apă nu-i în sol, copacul moare. În aceste regiuni se prinde numai o vegetație erboasă, «care naște și moare primăvara», o vegetație luxuriantă în lunile de ploae, dar care se usucă repede în timpul de secetă, ce ține 2—3 luni; iar iarna cu frigul timpuriu, cu gerul ei tare, și cu zăpezile ei groase oprește în loc viața organică, care se va redeștepta tocmai în primăvară cînd ploile vor stropi iar pămîntul. În stepă domină dar o natură anumită, o atmosferă și o climă cam vitregă și o vegetație erboasă caracteristică.

Stepa îmbracă de obicei cîmpiile întinse formate din pămînt galben, cîmpii lipsite de ape curgătoare, și de ape de subsol, căci văzurăm că lipsa de apă atmosferică ori subterană determină stepa; dar cînd condițiile sînt princiocase, stepa se întinde și pe dealuri și pe văi, luînd în stăpînire formele cele mai variate de teren și regiunile constituite din tot felul de rocî.

Așadar stepa poate să cuprindă regiuni foarte interesante nu numai din punctul de vedere al vegetațiunei și al solului, dar și din punctul de vedere geologic pur, al formațiunilor pe care s'a întins stepa; în cuprinsul ei aș putea avea loc schimbări de cursuri de riuri, retragerea ori invadarea mării, diferite transformări ale solului și subsolului, etc. Și cînd Nabokih ne-a trimes în stepa tauridă, a făcut-o nu numai pentru că aci avea el un bun prieten, pe Faltz-Fein la Ascania Nova, dar pentru că în această parte stepa prezintă multe chestiuni de studiat.

Cît timp noi am vizitat parcul Alecsandru, malul mării cu Băile de la Langeron și cîmpul de experiență agronomică unde n'am văzut nimic de seamă, dar am avut ocaziunea să trecem prin mahalaua Moldovanca, într'o vreme locuită numai de moldoveni — Nabokih a asistat la ședința Facultăței, căci e și secretarul Universităței, și a luat toate măsurile ca în călătoria noastră prin Tauria să ne meargă bine și cu folos. La ora 5 ne aștepta în laborator — înconjurat de numeroase stacane de ciai, căci pe cît bea votca, măi mult încă bea ciai — ca să luăm instrucțiuni despre drumul ce aveam să facem, și să continuăm discuțiile începute de dimineață. Aci am cunoscut pe d-l Buschardt, student în agronomie, care era să ne însoțească în călătorie și la nevoie să ne servească de tălmăci.

Itinerariul deocamdată era așa: chiar în seara aceia la 9^{1/2} aveam să plecăm cu un vapor pe Marea Neagră la Harli; acolo ajungeam dimineața și în port ne aștepta o trăsură care să ne ducă măi departe pînă la Preobrajensca; deacolo nu măi știa cum vom merge măi departe, căci nu se putea telegrafia — Nabokih uitase numele stațiunii telegrafice — dar era sigur că o să găsim totul după pofta inimei.

Nabokih e de un an în Odessa, dar ca un adevărat profesor rus nu cununoaște decît drumul de acasă la Universitate și înapoi. Pe la 6 plecăm din laborator să găsim pe colegii ceilalți la restaurant și cum în tot drumul discutăm asupra stepei și a fenomenelor ce aveam să vedem la Ascania nova, oprindu-ne din timp în timp pe stradă, întocmai ca niște profesori germani din «Fliegende Blätter», ca să-mi desenez cu bastonul, fie drumul cum să'l apucăm, ori localitățile pe unde vom trece, ori anumite profile de terenuri etc. ne-am pomenit cu totul

desorientați pe străzile Odesei. Și doar străzile Odesei în apropierea mării nu sînt cine știe ce încurcate: ele merg E—W ori NV—SE. Consult Bedecherul și văd că nu sîntem departe de hotel Europa, unde ne așteptau ceilalți; străbatem prin grădina Deribanî, apucăm pe strada Langéron și ajungem chiar pînă la Teatrul imperial. Nabokih îmi repetă pentru a zecea oară că el nu știe unde ne aflăm și cu toată asigurarea mea că hotel Europa e coala 'n colț, la o sută de pași, el nerăbdător chiamă un «izvoscic» (birjar cu un cal) să ne ducă la «Evropescoe Gostinița». Izvoscicul ne privește cam mirat, în timp ce Nabokih se căsnește să'și așeze așa picioarele ca să pot încăpea și eu în scoica ceea căreia lumea se încapăținează a-i zice birje.

Peste ciți-va pași, ne oprim la hotel; dar ce-î pasă izvoscicului! a luat el 20 copeici pentru că ne-am suit și ne-am dat jos din birja lui? a luat și pace!

După masă ne-am aruncat în 2 trăsuri, să mergem la debarcader; votca ce băusem ca să țiiu companie lui Nabokih, vinurile de Crimeea, de Basarabia etc, și mai ales buna dispoziție eșită din dragostea și ospitalitatea ce ne arătau colegii noștri ruși, ne ridicase sentimentele la un diapazon foarte înalt. Despărțirea ce urma, numai după o zi de cunoștință și numai pentru 2 zile, mi se părea venită prea de vreme și cu prea multă amărăciune, și cum ajunserăm la vapor cu o jumătate de oră înainte de plecare, regretăm mereu acest timp pierdut de la petrecerea și buna dispoziție în care trecuse seara.

În fine vaporul șueră, puntea se ridică, Sofia începe să se miște din loc și să balanseze, prietenii filfie pălăriele și umbrelele în bătaia luminei unei lampe electrice; iar, de la o vreme, noi ca și ei ne afundăm în întunec. În momentul plecării din cerul înourat s'a pornit câte-va picături de apă, par'că anume venite să mai potolească furtuna de sentimente ce izbucneau din inimile noastre; astfel te pomenești că se aprindea vaporul!

Noaptea era foarte întunecoasă; cerul acoperit complet se lumina pe ici pe coala de scăpărarea fosforescentă a unui fulger ascuns după nori.

Luminile înșirate la diferite înălțimi pe chei, pe bulevard și pe la palate — căci în Odessa fiecare casă are un felinar, pe a cărui geam e scris strada și numărul casei — se mai zăriau dabia ca vîrfurile jăruite ale unor chibrituri gata să se stingă. Marea era întocmai după cum îi e numele, neagră... ca noaptea. Un vânt răcoros sufla de la proră și ne făcea șederea pe coartă cam imposibilă; singur vuetul majestos al talazurilor aducea oare care farmec în acest tablou întunecos.

Când am eșit la larg, unde vîntul sufla și mai cu putere, unde valurile începură a juca vaporul într'o parte și alta ca pe o coaje de pepene, când mă cuprinse teama unui rău de mare—de și de obicei nu sufer, dar cine se pune cu această mare renumită în-ale sale rele!—atunci m'am resemnat, am renunțat la poezia asta wagneriană, de o noapță neagră pe marea neagră și m'am scoborit în cabină unde degrabă am găsit pe moș Morfeu, care în noaptea trecută uitase să mă viziteze.

Tocmai pe la 10 a. m. aveam să sosim la Harli; dar prietenul meu Treitz, nesățios de priveștiștea mării și doritor de tablourile marine pe cari să le prindă pe pelicula aparatului fotografic împrumutat de la Nabokih, s'a sculat disdedimineată și a eșit pe covertă. Intr'un tîrziu, vine iar prin cabină și îl întreb cum e cerul și marea: «herrlich» îmi răspunde el scurt, dar cuprinzător. Cînd am auzit că se vede malul, am eșit și eu la lumină. În adevăr se arăta a fi o zi foarte frumoasă: soarele strălucea peste malurile verzi ale mării, încadrate departe la orizont spre miază noapte și răsărit de o dungă galben-brună: malul puțin înalt al Tauridei; ici și colo scliepa o barcă de pescari cu pînză umflată de bătaia vîntului, iar la orizont spre miază-zî se vedea numai fundul unui vapor ce mergea spre Sevastopol ori spre Odessa.

Apa mării negre este pe aci verzue deschisă din cauză că e puțin adîncă. Aci poți merge kilometre întregi spre adînc și marea nu-ți trece de cap: insula Tender și bancurile de nisip dealungul coastei sînt legate de uscat prin dîmburi ce d'abea sînt acoperite cu apă; vacile și caii trec adesea după uscat pe insule la iarbă și se întorc înapoi prin mare, ca și cum ar umbla prin bălțile Niprului. Cînd Faltz-Fein a înjghebat aci portul Harli, a trebuit să sape un canal pe distanță de vre-o trei km. în interiorul mării, ca să poată acosta Sofia, a cărei formă pîntecoasă ne indică că ea e făcută în special pentru ape mici.

Cînd puî piciorul pe uscat, un tînăr vine drept la mine—eu eram în haine de turist—și mă întrebă pe nemțește dacă noi sîntem «Profesorii, ce venim pentru stepa lui Faltz-Fein». Era D-l Iohn Pohnser, administratorul portului și al petecului de moșie de aci și ne spuse că totul e aranjat pentru a pleca mai departe, dar ar fi bine să vizităm întîi peninsula și să luăm dejunul împreună și apoi să pornim la drum. Ce-avem noi de obiectat la aceasta?

Intîi însă să lăsăm bagajele la Casa Administrației. Aceasta este o clădire confortabilă cu o prispă și un pridvor umbrît în față cu o tindă mare răcoroasă și cu camere deoparte și de alta, cu pereți

groși, probabil făcută, ca toate casele din Harli și din Stepă, din cherpică, mari cărămizi de pământ nearse.

Prin culoarele ce separă șirurile de camere de musafiri, văd uși de sobe; mai peste tot în Rusia meridională sobele se deschid în culoare sau în tindă și pe acolo se face focul.

Harli este o peninsulă patruleteră, prin unul din colțuri unindu-se cu uscatul printr'un istmu larg numai de vre-o 30 m. În partea de sud este portul și un orașel în formație, proprietatea lui Faltz-Fein, locuit aproape exclusiv de funcționarii și lucrătorii săi. Pe malul înalt numai de 7—8 m. deasupra mării în fața portului e un parc, dar pe uscat, aproape de malul de răsărit al peninsulei, a făcut o grădină de zarzavaturi și de pomii fructiferi foarte bine întreținută prin fântini arteziane. Incolo stepă uscată numai cu pelinaș și alte cite-va plante pipernicite; nici împrejurul caselor din orașel nu vezi nici pom, nici grădinuțe de zarzavat.

Pe peninsulă sînt 9 fântini arteziane cu o apă excelentă dela 60—90 m. adîncime, cari dau viața întregii peninsule. Pohnsner se spune că peste tot prin aceste părți sînt fântini arteziene; ba chiar la Darovka proprietarul a făcut un puț artezian în mijlocul golfului mării, pentru ca să se adune rațele sălbatece și el să-și procure plăcerea vînatului de rațe pe mare.

Dealungul portului ne urmărește mereu un miros curios ce îmi reamintește de-o dată mirosul de la Lacul Sărat; el provine din cauza plantelor marine pe cari le adună valurile aci și intră în descompunere. Intr'un colțișor al peninsului, unde e un mic bazin și atelier pentru a putea clădi case plutitoare, s'a început o cultură de stridii. Pînă acum pare a nu avea succes cultura, apa fiind probabil improprie; se pare, după conchilile stridiilor, că conține puțin calcar. În schimb în bazinul stridiilor se plimbă sute de meduze, mari, și mici, cari pătează apa verzue a bazinului cu corpul lor diafan, albicios. Pentru prima dată văd așa de multe meduze și nu mă mai satur privind mișcările lor simple și elegante.

După o raită prin peninsula prea puțin cultivată, ce ne ocupă timpul pînă la vremea mesei, ne întoarcem în port. Masa o luăm pe vapor împreună cu căpitanul, cu ajutorul său și cu administratorul. Ca întotdeauna, masa se începe cu un pahar de vutcă, această băutură lipsită de orî ce gust, avînd numai tăria celor 40 de procente de alcool, și încolo, nimic. Ce-î drept, Nabokih ne făcuse în seara trecută teoria votcei — atunci făcusem și o bună practică — cum că votca e o băutură pentru sine aparte; ea nu este numai o amestecătură de apă cu alcool, ci acele 40°/_o alcool ce se pun în apă sînt

tocmai cantitatea de alcool, care să formeze cu apa un produs himic anume, un hidrat de alcool, aromatic, gustos — fie la el acolo — și dătător de voiciune și putere. Nabokih ne mai învățase că pentru a-î simți gustul trebuie s'o bei rusește; nu trebuie degustată, ci s'o aruncăm dintr'odată pe gît.

Căutăm să ne conformăm obiceiului, dar nici unul nu ese maestru: vorba e că la o botilcă de vutcă trebuie și un anumit stomac de rus și cînd facem socoteala comesenilor, constatăm că sîntem 6 inși din șease părți: Căpitanul Rudolf Balod este litvan de la Marea Baltică, ajutorul său e norvegian, administratorul Pohsner e neamț de la Riga, Buschart e tot neamț din Caucazia, Treitz ungur și eă român, și toți ne înțelegeam nemțește. Păcat că nu vedea ăla care a zis: «Deutschland, Deutschland, über alles!»

(Va urma)

G. MURGOCI.

CRONICA

Primum următoarea scrisoare care înfățișează portretul tip al gurilor rele de la «Viața literară și artistică»:

În numărul din 10 Iunie al revistei «Viața literară și artistică» un domn V. Cioflec publică un articol intitulat «un condamnat» în care atribue notele de artă apărute acum citva timp în «Arta și Literatura romînă» asupra pictorului G. Petrașcu, fratelui acestuia, d-l Nicolae Petrașcu.

Pentru restabilirea adevărului vă trimit această scrisoare pe care vă rog a o publica în viitorul număr al revistei d-voastră și prin care revendic paternitatea acelor note. Țin să se știe că acest domn Cioflec a indus în eroare cu știință pe cititorii revistei sale.

Intr'adevăr, articolul meu a fost publicat mai întăi de mine în «L'Indépendance roumaine» și pe urmă tradus și publicat, tot sub propria mea semnătură, în revista d-lui Petrașcu.

Orice confuzie nu putea decî să fie decît intenționată. De aceia nu'mî voi da osteneala de a discuta prețioasele aprecieri critice ale d-lui Cioflec, căci dînsele nu numai că sunt copilăroase, dar sunt și vădit inspirate dintr'o pornire personală în potriva d-lui Nicolae Petrașcu. Dealmintrelea articolul d-sale dovedește că posedă pe lingă un spirit strîmt, un caracter pătîmas și irascibil, de aceia nu țin să'l mai supăr și eă.

Primiți, etc.

OLIMP GRIGORE IOAN.

Redactor la «L'Indépendance Roumaine»

	L. B.		L. B.
PAPAHAGI N. și JULES BRUN . . .		SADOVEANU M. — Soimii . . .	1.50
Moșneagul de la munte . . .	1.50	— Povestiri din război . . .	2.—
PAUL AUGUSTIN. — Între Someș		— Floare-Oflită (roman). . .	2.—
și Prut . . .	1.50	— Amintirile căprar	
PETRESCU-PETRA N.—Ilie Marin	1.50	Gheorghită	2.—
POP VASILE.—Ris și plins . . .	1.50	SCROB C.—Rouă și brumă . . .	1 50
— Domnița Viorea	2.—	SCURTU AUREL.—Călăuza sta-	
POPOVICI C. AUREL.—Vorbe		țiilor Balneare și Climate-	
înțelepte	1.50	rice din România	2.50
ROSETTI R. D. (Max). — Între		SLAVICI I.—Vatra părăsită. . .	2.—
Capșa și Palat	2.—	— Din bătrîni.	2.50
Rutenisarea Bucovinei	3.50	TEODORU A. GH.—Din viața	
SADOVEANU M.—Povestiri . . .	1.50	marinarului	1 50
— Crîșma lui moș-Precu.	2.—	VOINEȘTIE-BRĂTESCU I.—Nuvele	
— Dureri înăbușite	2.—	și schițe	1.50

BIBLIOTECA POPULARA „MINERVA”

	L. B.		L. B.
No. 1—3. Istoria populară a		No. 14. Revoluția lui Horia . . .	—15
Romînilor	—45	» 15. Răpirea Bucovinei . . .	—15
» 4. Cîntarea Romîniei . . .	—15	» 16. Cum să ne creștem copii . .	—15
» 5. Istoria populară a li-		» 17. Păstrarea sănătății . . .	—15
teraturii Romine	—15	» 18. Ce să citim?	—15
» 6. Revoluția lui Tudor		» 19. 10 Mai	—15
Vladimirescu	—15	» 20-22. Războiul pentru nea-	
» 7. Perderea Basarabiei. . .	—15	tîrnarea	—45
» 8. Unirea Principatelor. . .	—15	» 23. Viața și faptele Mitro-	
» 9. Mihail Cogălniceanu. . .	—15	politului Moldovei	
» 10. Vasile Alecsandri	—15	Veniamin Costachi	—15
» 11. Stefan-cel-Mare	—15	» 24. Aritmetică	—15
» 12-13. Istoria lui Mihaï Vi-		» 25. Femeia în revoluția din	
teazul, de N. IORGA	—25	Rusia de E. Arbore-Ralli . . .	—15

BIBLIOTECA MUSICALĂ ≡ „LIRA ROMÂNĂ”

Conținînd cele mai frumoase romănțe și cîntece
≡ naționale romine pentru voce și piano ≡

NUMERELE APARUTE :

1. Deșteaptă-te Române. Cîntec pa-	11. Cucuruz cu frunza'n sus. Cîntec
triotic.	popular.
2. Luna doarme. Romănță populară.	12. Fetița din acel sat... Arie din
3. Aoleu! Arie populară.	Transilvania.
4. Suspine crude. Romănță populară.	13. Popa zice că nu bea. Arie popular.
5. Cîț te-am iubit. Romănță popular.	14. Inimioara mea. Arie populară.
6. Călugărul. Melodie populară.	15. Am un leu și vrea să-l bea.
7. Pentru tine Jano. Cîntec popular.	Cîntec popular.
8. Doă fete spală lînă. Arie popul.	16. Pasăre galbenă'n cioc. Cînt. pop
9. Ce te legeni codrule? Romănță.	17. Imnul Regal Român de Hübsch.
10. Stelînța. Romănță.	18. Cîntecul Giutei Latine.

Prețul unui Ex. 20 bani.

De vânzare la toate librăriile d'n țară și la Instit. de arte graf.

și edit. „MINERVA”, București, B dul Acad., 3.—Edgar Quinet, 4.

„MINERVA“

Institut de arte grafice și editură, Bd. Academiei, 3
Strada Edgar-Quinet, 4, București.

A apărut:

Cum iubeste o fată

BCU Cluj / Central University Library Cluj

NUVELE

DE

VASILE POP

Prețul: Lei 1.50.